

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM
-----&-----**

NGUYỄN VĂN HƯỞNG

**“ĐÁNH GIÁ KHẢ NĂNG THÍCH ỨNG
CỦA MỘT SỐ GIỐNG LÚA CHẤT LƯỢNG
TẠI THÀNH PHỐ VIỆT TRÌ TỈNH PHÚ THỌ”**

**Chuyên ngành: Trồng trọt
Mã số: 60.62.01**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC NÔNG NGHIỆP

Người hướng dẫn: PGS.TS. Nguyễn Hữu Hồng

Thái Nguyên 2008

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan rằng số liệu và kết quả nghiên cứu trong luận văn này là hoàn toàn trung thực, chưa hề sử dụng cho bảo vệ một học vị nào. Mọi sự giúp đỡ cho hoàn thành luận văn đều đã được cảm ơn. Các thông tin, tài liệu trình bày trong luận văn này đã được ghi rõ nguồn gốc.

Tác giả

Nguyễn Văn Hương

Lời cảm ơn

Trong quá trình thực hiện luận văn này, tôi đã nhận được sự giúp đỡ nhiệt tình của các tập thể, cá nhân, các cơ quan, chính quyền địa phương và nhân dân địa bàn nơi thực hiện đề tài.

Trước tiên cho phép tôi xin được bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc đối với thầy giáo: ***PGS. TS. Nguyễn Hữu Hồng***- người hướng dẫn khoa học, cùng toàn thể các thầy, cô giáo trong khoa Sau đại học, các thầy giáo, cô giáo giảng dạy chuyên ngành Trường Đại học Nông Lâm Thái Nguyên đã có những đóng góp ý kiến để tôi hoàn thành tốt bản luận văn này.

Tôi xin chân thành cảm ơn:

Thành uỷ Việt Trì, UBND thành phố Việt Trì, trung tâm khí tượng thuỷ văn khu vực Việt Bắc, Trung tâm chuyển giao công nghệ và khuyến nông - Viện cây lương thực và thực phẩm, phòng Nông nghiệp và PTNT thành phố Việt Trì, phòng Thống kê thành phố Việt Trì, Đảng uỷ, UBND, hợp tác xã nông nghiệp, cán bộ khuyến nông cơ sở các xã Thụy Vân, Vân Phú, phường Thanh Miếu, các hộ nông dân tham gia thực hiện đề tài đã quan tâm hỗ trợ kinh phí và tạo mọi điều kiện thuận lợi giúp đỡ tôi thực hiện hoàn thành tốt đề tài này.

Nhân dịp này tôi xin bày tỏ lòng biết ơn tới tất cả các thầy giáo, cô giáo, bạn bè, đồng nghiệp, các cơ quan, chính quyền địa phương, gia đình và người thân đã quan tâm động viên tôi trong suốt quá trình học tập và thực hiện đề tài.

Tôi xin trân trọng cảm ơn!

Tác giả

Nguyễn Văn Hưởng

Mục lục

STT	Nội dung	Trang
	Mở đầu	1
1	Đặt vấn đề	1
2	Mục tiêu của đề tài	4
2.1	Mục tiêu tổng thể	4
2.2	Mục tiêu cụ thể	4
2.3	Ý nghĩa của đề tài	5
	Chương 1: Tổng quan tài liệu	6
1.1	Cơ sở khoa học của đề tài	6
1.2	Tình hình sản xuất lúa trên thế giới và ở Việt Nam	9
1.2.1	Tình hình sản xuất lúa trên thế giới	10
1.2.2	Tình hình sản xuất lúa tại Việt Nam	14
1.3	Tình hình nghiên cứu lúa trong và ngoài nước	17
1.3.1	Tình hình nghiên cứu lúa trên thế giới	17
1.3.2	Tình hình nghiên cứu trong nước	22
1.3.2.1	Tình hình nghiên cứu lúa ở Việt Nam	22
1.3.2.2	Tình hình nghiên cứu giống lúa chất lượng cao, giống đặc sản ở Việt nam	25
	Chương 2: Đối tượng, nội dung và phương pháp nghiên cứu	28
2.1	Đối tượng, địa điểm nghiên cứu	28

2.2	Địa điểm, phạm vi và thời gian tiến hành nghiên cứu	32
2.2.1	Địa điểm tiến hành nghiên cứu	32
2.2.2	Thời gian tiến hành nghiên cứu	33
2.2.3	Bố trí thí nghiệm	33
2.3	Nội dung nghiên cứu	33
2.3.1	Điều tra thu thập thông tin	33
2.3.2	Các nội dung nghiên cứu	34
2.4	Phương pháp nghiên cứu	34
2.4.1	Đánh giá hiện trạng sản xuất lúa chất lượng tại TP Việt Trì	34
2.4.2	So sánh một số giống lúa chất lượng	35
2.4.2.1	Thí nghiệm vụ xuân 2007	35
2.4.2.2	Thí nghiệm vụ mùa 2007	37
2.4.3	Thử nghiệm trên đồng ruộng của nông dân	38
2.4.3.1	Lựa chọn các hộ nông dân tham gia thử nghiệm	38
2.4.3.2	Bố trí thí nghiệm	38
2.4.4	Phương pháp theo dõi, giám sát thí nghiệm	49
2.4.4.1	Nông dân tham gia quản lý theo dõi giám sát thí nghiệm	49
2.4.4.2	Nông dân tham gia thu hoạch đánh giá kết quả	50
2.4.5	Phương pháp xử lý số liệu	51

Chương 3: Kết quả và thảo luận	52
3.1 Đặc điểm cơ bản của vùng nghiên cứu	52
3.1.1 Đặc điểm tự nhiên	52
3.1.2 Địa hình	52
3.2 Đặc điểm thời tiết khí hậu	53
3.2.1 Nhiệt độ	53
3.2.2 Lượng mưa	54
3.2.3 Số giờ nắng	54
3.2.4 Ẩm độ không khí	55
3.3 Tình hình sản xuất lúa tại địa phương	55
3.3.1 Điều tra, đánh giá tình hình sản xuất lúa và sử dụng đất đai của TP Việt Trì	55
3.3.2 Kết quả điều tra thực trạng sản xuất và cơ cấu diện tích năng xuất lúa	58
3.4 Các chỉ tiêu theo dõi	64
3.4.1 Thời gian sinh trưởng phát triển của mạ	64
3.4.2 Thời gian sinh trưởng phát triển của từng giống lúa	66
3.4.3 Khả năng đẻ nhánh của từng giống lúa	67
3.4.4 Chiều cao cây của các giống lúa	69
3.4.5 Khả năng chống chịu sâu bệnh chính hại lúa	70
3.4.6 Đặc điểm sinh học của các giống thí nghiệm	72

3.4.7	Một số đặc điểm hình thái	74
3.4.8	Chỉ số diện tích lá	75
3.4.9	Các yếu tố cấu thành năng suất lúa	78
3.4.10	Chỉ tiêu chất lượng gạo	83
3.4.11	Hiệu quả kinh tế của đề tài	86
3.5	Kết quả sản xuất thử nghiệm ở vụ Mùa 2007	88
3.5.1	Đánh giá năng suất thống kê các giống thí nghiệm	89
3.5.2	Đánh giá khả năng chống chịu sâu, bệnh các giống thử nghiệm	90
3.5.3	Hiệu quả kinh tế của các giống thử nghiệm	91
	Kết luận và đề nghị	92
1	Kết luận	92
2	Đề nghị	93
	Tài liệu tham khảo	94
1	Tiếng việt	94
2	Tiếng anh	97

DANH MỤC CHỮ VIẾT TẮT

CN và KN	Công nghệ và khuyến nông
TBKHK	Tiến bộ khoa học kỹ thuật
KHCN	Khoa học công nghệ
PTNT	Phát triển nông thôn
Đ/C	Đối chứng
BVTV	Bảo vệ thực vật
ĐVT	Đơn vị tính
IRRI	Viện nghiên cứu lúa quốc tế
UBND	Ủy ban nhân dân

Danh mục các bảng biểu

Bảng	Nội dung	Trang
Bảng 1.1	Tình hình sản xuất lúa trên thế giới vài thập kỷ gần đây	11
Bảng 1.2	Tình hình sản xuất lúa gạo của 10 nước đứng đầu thế giới năm 2004	13
Bảng 1.3	Tình hình sản xuất lúa gạo ở Việt Nam	14
Bảng 3.1	Thời tiết khí hậu năm 2007 ở Việt Trì	53
Bảng 3.2	Tình hình sử dụng đất đai của thành phố Việt Trì	56
Bảng 3.3	Diện tích, năng suất, sản lượng lúa giai đoạn 2001-2007	57
Bảng 3.4	Cơ cấu giống lúa vụ xuân của thành phố Việt Trì	59
Bảng 3.5	Cơ cấu giống lúa vụ mùa của Thành phố Việt Trì	61
Bảng 3.6	Kết quả điều tra tình hình sản xuất các giống chủ yếu tại địa phương	63
Bảng 3.7	Sinh trưởng phát triển của mạ	65
Bảng 3.8	Thời gian sinh trưởng của các giống thí nghiệm	66
Bảng 3.9	Khả năng đẻ nhánh của các giống lúa	68
Bảng 3.10	Động thái tăng trưởng chiều cao của các giống thí nghiệm	70
Bảng 3.11	Tình hình sâu bệnh chính hại lúa	72
Bảng 3.12	Một số đặc điểm nông học của các giống lúa thí nghiệm	73
Bảng 3.13	Các đặc điểm hình thái	74
Bảng 3.14	Chỉ số diện tích lá ở các thời kỳ sinh trưởng phát triển	76
Bảng 3.15	Các yếu tố cấu thành năng suất	80

Bảng 3.16	Năng suất lý thuyết và năng suất thực thu	82
Bảng 3.17	Chỉ tiêu quan sát chất lượng gạo	84
Bảng 3.18	Đánh giá chất lượng bằng nấu ăn thử và cho điểm	85
Bảng 3.19	Các chỉ tiêu phân tích chất lượng gạo	86
Bảng 3.20	Hoạch toán kinh tế cho 1 ha	87
Bảng 3.21	Lượng phân bón và năng suất lúa	89
Bảng 3.22	Tình hình sâu, bệnh chính hại lúa vụ mùa 2007	91
Bảng 3.23	Hoạch toán kinh tế cho 1 ha vụ mùa	91
Biểu đồ 3.1	Tình hình sử dụng đất đai của thành phố Việt Trì	56
Biểu đồ 3.2	Diện tích, năng suất, sản lượng lúa giai đoạn 2001 – 2007	57
Biểu đồ 3.3	Cơ cấu giống lúa vụ xuân năm 2007 của thành phố Việt Trì	60
Biểu đồ 3.4	Cơ cấu giống lúa vụ mùa năm 2007 của thành phố Việt Trì.	62
Biểu đồ 3.5	Năng suất lý thuyết và năng suất thực thu	83
Biểu đồ 3.6	Hiệu quả kinh tế của đề tài	88